

ÒPERA

El factòtum Jofre Bardolet: enginy i ambició

30 juny, 2025

per *Albert Ferrer Flamarich*

CLÀSSICA JOVE. Jofre Bardolet (Eduard Toldrà), Marina Toronell (Maria Sobrepera), Pol Blancafort (Manuel Clausells), Rosa Maria Abella (Conxita Badia), Arnau Tordera (Juli Garreta), Pau Casals (Josep Font). Eudald Planchart, Sebastià Bardolet, Joan Casas, Jordi Company, Jordi Homs, Martí Brutau (Grup dels Vuit). Jordi Prim, violí. Joan Espuny, piano. Banda Ciutat de Vic. Jofre Bardolet, director musical. Laura Domènech, direcció escènica. J. Bardolet: *Festeig i giravolt*. **L'ATLÀNTIDA DE VIC. 26 DE JUNY DE 2025.**

En un panorama on el musical com a gènere escènic viu un ressorgiment transversal, capaç d'interpel·lar tant públic jove com madur, *Festeig i giravolt*, estrenat dijous passat a la Sala Joaquim Maideu de L'Atlàntida de Vic, es presenta com una proposta singular i notable. No només per l'ambició del projecte, de baix pressupost i amb un punt *amateur*, sinó per la seva concreció artística: una mena d'opereta o musical elegant i rica en cultura que, sense renunciar a l'entreteniment, construeix un pont entre la tradició catalana i la divulgació passada pel sedàs del biopic. En aquest sentit, el seu creador absolut, Jofre Bardolet (Vic, 1999), signa una fita remarcable. Perquè, en l'estil dels grans autors que abracen diverses disciplines, Bardolet n'és

l'autor del llibret, el compositor de la música, el director musical i el protagonista escènic: un factòtum ben poc habitual a les nostres latituds i que arriba a bon port pel coneixement tècnic, per una visió dramàtica global i per una energia escènica singular. I Bardolet no només supera amb escreix aquests reptes, sinó que, en fer-ho, ofereix una obra viva, ambiciosa i, sobretot, construïda amb una varietat de recursos que evidencia un talent emergent amb visió de futur.

Pel que fa a la dramaturgia, el llibret —escrit en vers— demostra un domini excepcional de la mètrica, el ritme i el color verbal. Les parts líriques tenen rima i fins i tot un deix poètic, mentre que les declamades mostren un llenguatge natural, directe i funcional. És cert que, en algun passatge a l'estil musical, les melodies lligades a la prosòdia semblen forçades o poc orgàniques, però la balança es decanta clarament cap al costat positiu, sobretot si considerem la complexitat d'integrar declamació, cant i moviment dins d'un format tan singular, així com el ritme tan viu teatral durant les referències al *Giravolt de maig*.

Hi ha suficient varietat d'estil i caràcter en els números musicals. Però, sobretot, no només és en la quantitat, sinó en la diversitat de funcions i maneres en la integració de les citacions explícites i jocs intertextuals on *Festeig i giravolt* treu un somriure per l'habilitat amb què Bardolet sap jugar amb l'oïda de l'espectador sense esdevenir un obstacle per a la fluïdesa dramàtica. Des de *Juny, Impressions simfòniques* de Garreta o *La Santa Espina* de Morera passant pel *Concert per a violí en Mi menor* de Mendelssohn, per l'*Àlbum de joventut* de Schumann i per la *Simfonia núm. 9* de Beethoven, fins a l'omnipresent *Giravolt de maig* o *Sonetí de la rosada* de Toldrà, tot es fon en un teixit sonor coherent, organitzat amb intel·ligència i sentit teatral i de l'acció. Aquest treball de selecció i integració mereixeria un estudi musicològic específic, un estudi de cas. Els actors-cantants defensen amb dignitat unes partícels assequibles però no trivials, i troben un suport sòlid en el pianista Joan Espuny, concertador eficaç i repertorista de llei.

No menys suggestives són les aportacions escèniques que completen el conjunt amb bon criteri: la direcció escènica de Laura Domènech sap aprofitar els recursos disponibles amb sentit teatral, repartint amb eficàcia l'espai escènic i dotant cada escena d'una identitat visual clara i definida. L'attrezzo i la il·luminació treballen a favor de la narració, i el vestuari de Núria Ordeix i Quim Solà, elegant i versemblant, permet caracteritzacions tan aconseguides com la del crític Manuel Clausells, interpretat amb solvència per Pol Blancafort, tant vocalment com escènica.

L'obra s'estructura en sis escenes que segueixen moments clau de la vida d'Eduard Toldrà: des del festeig amb Maria Sobrepera (encarnada amb sensibilitat, dicció intel·ligible i un cant afinat per Marina Toronell), fins a la trobada amb Pau Casals (emotiu, solemne i savi, tal com el va recrear Josep Font) a Prada, passant per l'eclosió de l'òpera *Giravolt de maig* o el brevíssim episodi del Grup dels Vuit

Catalans. És precisament en aquesta escena, amb el concertant corresponent, on Bardolet assoleix un dels moments més reeixits de tota la funció: una construcció vocal equilibrada, plena de dinamisme, grapa, ritme i un ànim exultant. N'hi havia per demanar el bis.

D'altra banda, cal destacar el tractament que rep la figura de Conxita Badia, interpretada per la soprano Rosa Maria Abella, que canta algunes de les cançons *de Toldrà com a número d'articulació en alguns canvis d'escena*. No és només un tribut amb fonament històric, sinó una reconstrucció emocional d'una manera d'interpretar que Abella recrea amb lirisme, afinació, bona dicció i unes baules ja conegudes en les seves participacions a les produccions recents de la Fundació Òpera a Catalunya i que, a més, commemora el cinquantè aniversari de la mort de Badia.

Un altre dels episodis especialment destacable és el clímax final, una reconstrucció diegètica del concert de Toldrà amb la Banda de Milícies Antifeixistes a la plaça de Catalunya l'agost del 1936. Toldrà/Bardolet va dirigir la Banda de Vic interpretant la seva pròpia *Rapsòdia catalana*, composta a partir dels temes de les obres del concert esmentat i culminada, amb una contundència tan emotiva com inevitable, amb *Els segadors*. Aquesta escena, que va posar el públic dempeus, té un poder simbòlic que transcendeix la mera evocació històrica. La *Rapsòdia*, breu però efectiva, deixa entreveure el rastre de Salvador Brotons –mentor de Bardolet– en la superposició de diversos temes i una coda apoteòsica.

Amb *Festeig i giravolt*, Jofre Bardolet fa un salt qualitatiu indiscutible. Si amb *Ferides* ja mostrava un talent prometedori, aquí demostra una maduresa notable com a autor escènic, un domini de l'arquitectura musical i una intel·ligència dramàtica que, sense encasellar-lo, hauria de provar en el terreny de la comèdia musical. Hi ha visió, hi ha enginy, hi ha capacitat d'integració de recursos i, sobretot, hi ha una voluntat de construir ponts entre la tradició musical del país i el públic d'avui. Per això, fem una recomanació: caldria escurçar la seqüència de creació del *Giravolt de maig* i reduir l'escena amb Pau Casals. Una durada de noranta minuts és excessiva i algunes parts tenen un pes que descompensa.

Que Vic hagi acollit aquesta proposta al cicle *Clàssica Jove* és un encert estratègic i simbòlic. L'obra no només té potencial de circulació –tant escènica com pedagògica–, sinó que representa un pas més en la construcció d'un relat cultural que encara té massa buits i rau massa centralitzat. Que Toldrà, a diferència de tants altres noms catalans, tingui ja un biopic en forma de musical és una d'aquestes paradoxes que ens fan avançar; potser de manera desequilibrada, però ens fan avançar.

Imatge destacada: (c) El 9 Nou TV.